

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quarta. Vtrum indulgentiæ tantum valeant quantum sonant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

cedere ad satisfactionem, & illud fuit potissimum sue passionis meritum. Vnde omnes doctores concorditer dicunt quod Christus per passionem non meruit sibi nisi gloriam corporis & exaltationem sui nominis, nobis autem meruit redemptionem seu liberationem a peccatis: & sic clare falsum est illud quod ipsi dicunt de merito Christi & eius remuneratione in seipso. Item falsum est quod dicitur quod secundum nostram rationem sequitur quod nullus homo possit satisfacere pro alio, nec pro seipso: quia pena per penam recompensatur. Si quis ergo pro peccatis suis sit debitor penae, & ipse contritus sit propria sponte, vel ex sacerdotis impositione faciat aliquam penitentiam, quare non satisfaciet in aliquo pro seipso? Similiter si de voluntate sacerdotis vnus faciat penitentiam pro alio imponente, quare non satisfaciet in aliquo pro eo? non apparet, nec ex ratione nostra sequitur.

o Circa quod est intelligendum quod omne opus bonum factum pro Deo, & in charitate est meritum vitae aeternae: si autem sit penale non solum est meritum pro se, quia bonum, imo est satisfactorium pro pena debita, nec plus remunerabitur in quantum penale, nisi per expiationem penae debita, semper tamen remissionem erit a Deo in quantum est bonum & virtuosum, & remunerabitur praemio essentiali. Si autem operans non sit debitor alicuius penae, vel non tantae: tunc opus suum penale remunerabitur non solum praemio essentiali quia bonum fuit, sed praemio accidentali, quia fuit penale. Et secundum hoc martyres non solum dicuntur habere auream quod est praemium essentiali, sed aureolam, hoc est aliquid praemium accidentale propter penalitatem martyrii. Cum ergo dicitur quod omne opus bonum remuneratum est vel remunerabitur cuiuslibet in resurrectione, verum est quantum ad praemium essentiali, sed si sit non solum bonum, sed penale, & operans seu sustinens penam fuerit debitor penae pro seipso vel sustinuit eam pro alio, tunc talis pena non plus remunerabitur, quia iam cessit in solutionem alterius penae.

io AD primum arg. dicendum quod duplex est effectus sacramenti. Primus est qui est remissio culpae & collatio gratiae, & secundus qui est remissio vel diminutio penae: collatio primi effectus pertinet ad potestatem autoritatis & non ad potestatem excellentiae nisi meritorie: ut dictum fuit supra cum ageretur de baptismo: collatio autem secundi effectus qui est remissio vel diminutio penae potest pertinere non solum ad potestatem excellentiae, sed etiam ad potestatem ministerii. Si enim purus homo non habens potestatem, nec excellentiam, nec ministerii potestatem satisfacere pro pena alteri debita, multo magis hoc potuit Christus, & ille etiam qui constitutus est ab eo summus minister ecclesiae, cui commissum est a Christo quod de thesauro passionis Christi possit communicare fidelibus ad expiationem penae quam debent: supponitur autem quod talis sit Papa, quo non supposito non apparet via per quam indulgentiae possint aliquid valere.

ii Ad secundum arg. dicendum est quod per indulgentias non tollitur ordinatio Dei, sed impletur. Deus enim remittens culpam & obligans ad penam non ordinavit quod illa pena non possit expiari per illum qui debitor est penae, vel per alium qui penam soluit pro eo: & sic fit in indulgentiis, quia per indulgentias communicatur de pena passionis Christi illi cui fit indulgentia, unde soluat vel satisfaciat pro pena sibi debita, quare &c.

QVAESTIO QVARTA.

Virum indulgentiae tantum valeant quantum sonant.

AD secundum sic proceditur. Et arguitur quod indulgentiae non tantum valeant quantum sonant: quia quandoque datur indulgentia quod qui praebet auxilium ad fabricam alicuius ecclesiae consequetur tertiam partem remissionis peccatorum. Si ergo indulgentiae tantum valeant quantum sonant, qui tunc daret vnum denarium, & secundum alium, & tertio tertium consequeretur plenam absolutionem ab omni pena peccatis suis debita, quod videtur absurdum.

o Item quandoque datur indulgentia euntibus ad ecclesiam aliquam non distinguendo an veniant de remotis an de propere. Si ergo indulgentia tantum valerent quantum sonant, videretur quod tantum valerent illi qui est iuxta ecclesiam quantum illi qui veniret a remotis partibus, quod tamen non videtur aequum.

Item ad talem ecclesiam posset quis pluries in die ire: sed forma indulgentiae non dicit nisi quod euntes ad ecclesiam participant talem indulgentiam, ergo quotienscunque aliquis ibit ad ecclesiam eodem die, totiens habebit indulgentiam, & ita vno die poterit consequi facillime in expiationem totius penae sibi debita, quod non videtur conueniens.

4. IN contrarium arguitur, quia ecclesia non decipit filios suos, sed deciperet nisi indulgentiae tantum valerent quantum sonant, ergo &c.

RESPONSI O. Ista quaestio supponit ex praecedente quaestione quod indulgentiae aliquid valeant: & per hoc excluditur opinio quorundam qui dixerunt quod indulgentiae valent in iudicio ecclesiae, sed non in iudicio dei, quia per indulgentiam aliquis absoluitur a penitentia sibi imunctis ut non teneatur eas facere in praesenti vita, & hoc sonat forma communis indulgentiarum. Dicitur enim in forma indulgentiarum quod penitentia iniunctis talem vel talem partem misericorditer relaxamus, sed non absoluitur a pena culpae debita secundum iudicium Dei quin eam totam exolvat in purgatorio. Sed secundum hanc opinionem indulgentiae non valerent, sed magis nocerent. Cuius ratio est, quia remittere minorē penam & transmittere ad grauiorem non est alleuatio, sed nocentia, sed si indulgentiae valerent solum primo modo, tunc remitterent leuiorem penam, scilicet huius vitae, & transmitterent ad grauiorem, scilicet purgatoriam, imo non esset ibi aliqua remissio penae, sed dilatio cum augmento eiusdem, ergo indulgentiae non valerent, sed potius nocerent, quod non est dicendum hac ergo opinione reiecta videnda sunt duo. Primum est, utrum indulgentiae tantum valeant quantum sonant. Secundum est, quibus valeant.

o Quantum ad primum est multiplex modus dicendi. Vnus est, quod indulgentiae valent secundum mensuram deuotionis illius cui fit indulgentia, & non quantum sonant. Sed istud non tenetur, quia vel indulgentia valet praecise secundum mensuram deuotionis suscipientis indulgentiam, dato quod non faciant illud pro quo datur indulgentia, quod est absurdum: quia tunc si daretur indulgentia eunti in terram sanctam, & aliquis infirmus & impotens ire habere deuotionem eundi tantam quantum habet ille qui actualiter vadit, sequeretur quod non vadens ad terram sanctam haberet tantam indulgentiam quantum ille qui vadit, quod non potest esse verum, quia quod datur sub conditione non habetur nisi ab illo qui implet conditionem, sed omnes indulgentiae dantur sub conditione alicuius operis faciendi vel iam facti, ergo qui non implet illud pro quo datur indulgentia, non habet indulgentiam. Si autem intelligatur quod valor indulgentiae est secundum mensuram deuotionis illius cui datur indulgentia non praecise, sed supposito quod faciat illud pro quo datur indulgentia adhuc non est verum: quia licet ille qui habet maiorem deuotionem habeat plus de merito apud Deum, tamen non habet plus de relaxatione penae per indulgentiam, alioquin forma indulgentiae contineret falsitatem, in qua dicitur quod quicumque fecerit hoc vel illud habebit tantam indulgentiam: igitur quilibet faciens illud pro quo datur indulgentia habet totam indulgentiam, vel forma indulgentiae est falsa.

7. Secundus modus est, quod indulgentiae valent secundum mensuram rei datae, vel factae prout in forma indulgentiae exprimitur ad dandum vel faciendam, sed istud non valet, quia hoc non esset indulgentia, sed commutatio. Et etiam commutatio non est necessaria, elemosyna enim vel peregrinatio est secundum se satisfactoria. Si igitur tunc pro elemosyna data, vel peregrinatione facta non datur per indulgentiam alicui, nisi quantum hoc ponderat, tunc non valerent elemosyna vel peregrinatio, & iterum iste modus ponit doctrinam ecclesiae falsam, ex quo indulgentiae non tantum valent quantum sonant.

8. Tertius modus est quod indulgentiae tantum valent quantum sonant, si causa pro qua fit indulgentia est condigna quantum

quantitati indulgentiæ: verbi gratia, si accipientibus crucem transmarinam detur indulgentia plenaria, videtur iustificans causa, quia quæ mors tolerata pro Christo expiet omnem penam illis qui vadunt ultra mare, quum exponant se morti pro Christo, videtur iustum esse quod detur indulgentia plenaria, in aliis similiter est considerandum an causa indulgentiæ sit eis proportionata. Hæc autem opinio bene est probabilis, tamen non est totaliter concordans consuetudini communi ecclesiæ quæ non obseruat hanc proportionem, sed pro visitatione alicuius ecclesiæ certa die dat magnam indulgentiam quandoque viginti annorum, & pro eadem casu dat quandoque maiorem, alii quando minorem.

Ideo est quartus modus qui tenetur communius scilicet quod indulgentiæ tantum valent quantum sonant, non ex deuotione suscipientis, vt dicit prima opinio, nec ex quantitate rei datæ, vt dicit secunda, nec ex proportione ad causam indulgentiæ, vt dicit tertia, sed ex abundantia meritorum Christi, supposito quod in dante sit autoritas, in suscipiente idoneitas (de qua dicitur in secundo articulo) in causa pietas, scilicet ad honorem Dei & vtilitatem ecclesiæ. Quod probatur sic: meritum Christi est sufficiens ad expiationem omnis peccati, si ergo per indulgentiam applicatur alicui qui sit eius capax, & per illum in quo est autoritas, & pro causa pia in qua est honor Dei, & ecclesiæ vtilitas ad quæ ordinatur merita Christi, patet quod tantum de peccata expiatur ad quantam expiandam applicatur, & hoc modo tantum valent indulgentiæ quantum sonant: & sic patet primum, videlicet quod indulgentiæ tantum valent quantum sonant. Sed videamus nunc qualiter sonant. Certum est quod forma indulgentiarum expressa in literis papalibus est talis: Omnibus verè penitentibus & confessis qui hoc vel illud fecerint tantum de peccatis sibi iniunctis misericorditer relaxamus, igitur forma indulgentiæ non sonat nisi quod certa pars de iniunctis peccatis relaxatur. Penitentia autem iniuncta sunt illa sola quæ imponuntur a sacerdote confitenti, canones enim nulli imponunt penitentiam, sed docent qualis & quanta sit imponenda. Et ideo de prædictis penitentibus sic a sacerdote iniunctis certa quantitas per indulgentiam relaxatur, ita quod licitum est recipienti indulgentiam ommittere tantam partem penitentiam sibi iniunctam, & valeat ei indulgentia ad expiationem tantæ peccati quantum valuisset penitentia si per eum esset facta, alioquin non essent viles, sed nocuæ, vt supra dictum fuit.

Sed quid erit de illo qui, complete facit omnes penitentias sibi iniunctas, nunquid sibi valebunt aliquid indulgentiæ? Videtur quod non, quia non valeat nisi quantum sonant, sed non sonant nisi quod certa pars penitentia iniuncta relaxatur, ergo ad hoc solū valens, sed ad hoc non valent illi qui propter eas nihil omittit de penitentia sibi iniuncta, sed eas complete facit, ergo nihil ei valent. Et dicendum est quod imò ei valent, quia ille qui facit id pro quo datur indulgentia statim consequitur fructum indulgentiæ: videlicet quod non tenetur facere illam penitentiam quæ sibi relaxata est per indulgentiam, & de peccatis suis debita tantum remissum est, quantum remissum fuisset si illam penitentiam fecisset. Si autem ultra hoc vult penitentiam facere, & facit eam, licet non teneatur, hoc valet ei ad meritum & remissionem vltioris peccati, quia peccata per penam recompenfatur. Quod ergo dicitur indulgentiæ non valent illi qui propter eas non omittit facere aliquid de penitentia sibi iniuncta, cum ad hoc per se & directe valeant indulgentiæ, dicendum est quod imò: quia semper absoluitur ab obligatione faciendi illas penitentias, & a peccata penitentia proportionata. Sed si gratis vult illam vel magis similem penitentiam facere, hoc cedit ei ad meritum, & ad expiationem vltioris peccati.

Quantum ad primum dictum est, quod indulgentia non valet existentibus in peccato mortali, nec eis qui sunt in charitate, nisi explant conditionem indulgentiarum. Primum patet, quia indulgentiæ ordinantur ad expiationem peccati, sed peccata non expiatur nisi culpa dimissa, ergo perseverantibus in peccato mortali non valet indulgentia. Secundum patet, quia sicut dictum est prius, indulgentiæ dantur sub conditione alicuius operis faciendi,

vt est elemosyna data ad fabricam operis, vel visitatio liminum aliquorum sanctorum, vel oppugnatio hostium fidei, vel aliud cõsimile, quam conditionem qui non explet, non habet indulgentiam: & ideo pauper & religiosus qui non facit illud quod in indulgentia continetur, licet possit habere meritum ex deuotione sua, non tamen consequitur indulgentiam. Quicumque autem est in charitate, & cum hoc est verè confessus, si facit illud pro quo datur indulgentia consequitur eam, etiam ille idem qui facit indulgentias: quia licet nullus possit excommunicare se directe vel indirecte, eo quod excommunicatio profertur per modum sententiæ, & nullus potest esse iudex sui ipsius, indulgentiam tamen potest recipere a seipso, faciendõ illud pro quo datur indulgentia, quum fiat per modum dispensationis, quia quilibet potest vti & ad se & ad alium. Dico autem si sit confessus: quia communis forma indulgentiæ est quod datur verè penitentibus & confessis. Sed nunquid absque supradictis conditionibus potest dari indulgentia, videlicet contritis & non confessis, & absque hoc quod imponeretur aliquid dandum vel faciendum, puta elemosyna, vel peregrinatio? Credo quod sic: ex quo enim alius quis est in charitate, capax est indulgentiæ, & ideo potest ei conferri antequam sit confessus. Papa etiam concedit multis quod possint absolui generali absolutione quantum extendunt se clauis Petri. Ista autem absolutio non solum est a culpa, quia illa semper est generalis, cum vna culpa non possit remitti sine alia, sed extendit se ad dimissionem peccati, & tamen Papa non imponit talibus aliquid faciendum. Et simili modo videtur quod possent dari indulgentiæ (vt dicitur) absque hoc quod Papa imponat ad dandum vel faciendum.

Per idem patet quod indulgentiæ non valent existentibus in purgatorio directe, quantum ipsi sint in charitate: quia ipsi non possunt facere id pro quo datur indulgentia, & iterum non sunt de foro ecclesiæ. Et quia potestas data Petro est absolueri & ligare super terram, sicut dicitur est ei: Tibi dabo clauis regni caelorum, & quodcumque ligaueris super terram, &c. Vnde potestas Papæ per se & directe extendit se solum ad statum presentis vite: possunt tamen in eis indirecte valere per modum satisfacti, quatenus alius quis qui indulgentiam recipit faciendõ id pro quo datur indulgentia ex intentione transfert eam in satisfactionem eius qui est in purgatorio.

AD primum argui, dicendum quod quando datur sic indulgentia quod dat elemosynam vel auxilium ad fabricam ecclesiæ, &c. intelligitur de auxilio quod est conueniens ei qui auxilium dat, & negotio pro quo datur. Et ideo cum pauper dans vnum denarium ad fabricam ecclesiæ det conuenienter secundum conditionem paupertatis suæ: diues autem dans vnum denarium non det conuenienter secundum conditionem diuitiarum suarum, patet quod pauper consequitur totam indulgentiam, quam diues non consequitur, & si pauper consequatur remissionem omnium peccatorum suorum pro tribus denariis, non est hoc nimis magnum forum de misericordia Dei, dummodo sit debita causa hoc faciendi, quia multo plus fuit misericors. Christus sustinendo pro nobis passionem, cuius virtute fit indulgentia.

Ad secundum dicendum quod ille qui est vicarius ecclesiæ, & sacerdotes & clerici, scholares & religiosi officiantes in ecclesia consequuntur tantam indulgentiam sicut illi qui veniunt a multis diebus, sed non tantum meritum: quia secundum quantitatem deuotionis & laborum est quantitas meriti essentialis & accidentalis: nec est in hoc aliqua iniustitia, cum indulgentiæ non dentur ex debito, sed ex beneplacito illius qui habet thesaurum ecclesiæ dispensare supposita legitima causa: & ideo licet ei quod vult facere sine præiudicio cuiuscunque.

Ad tertium dicendum quod forma indulgentiæ videtur sonare quod vadens ad ecclesiam aliquam solū habet indulgentias semel pro vno die. Dicitur enim in indulgentiis communiter, quod qui visitauerit talem ecclesiam die tali vel aliquo alio intra octauam habeat indulgentias, & non dicitur tali hora vel singulis horis. Vtrum autem indulgentiis datis ad aliquod magnum tempus, vadens singulis diebus consequitur eas quotiens vadit? Dicunt aliqui quod quando indulgentia data est ad deter-

minatum tempus, puta ad octo dies, sic tunc non percipitur nisi semel, prorogatur autem tempus hac sola de causa, ut qui non potest venire vno die ad locum indulgentiarum veniat alio, & non ut aliquis pluries veniens pluries consequatur indulgentiam: quando vero datur ad semper, ut in ecclesia beati Petri, tunc ut dicunt, singulis diebus potest homo habere indulgentiam, hoc autem utrum sit verum, an non, non potest sciri per certitudinem, nisi Papa hoc determinet, &c.

QVÆSTIO QVINTA.
Quis potest dare indulgentias.

DEinde quaeritur quis potest dare indulgentias. Et videtur quod quilibet episcopus dare possit sicut Papa, quia ad sponsum pertinet disponere de rebus sponse, sed quilibet episcopus est sponsus ecclesie. Unde & in consecratione sua recipit anulum tamquam sponsus, ergo potest dispensare thesaurum ecclesie, sed hoc est facere indulgentias, ergo &c.

2 Item aut Papæ conuenit facere indulgentias ratione ordinis, aut ratione iurisdictionis, non ratione iurisdictionis, quia iurisdictione pertinet ad forum contentiosum, indulgentia autem magis respiciunt forum poenitentiae quam ordinem ad relaxandam poenitentiam, ergo conuenit ei ratione ordinis, sed in ordine parificatur quilibet episcopus Papæ, ergo potest facere indulgentiam sicut Papa.

3 **I**N contrarium est quod ille solus potest dispensare thesaurum communem ecclesie, qui praesit toti ecclesie, sed hic est solus Papa, ergo &c. Pro hoc sunt iura quae dicunt potestatem Papæ illimitatam quo ad indulgentiam, potestatem vero episcoporum limitatam.

4 **R**ESPONSI O. Sicut patet ex praecedentibus indulgentiae valent in quantum merita Christi applicatur per illum qui dat indulgentias alicui, ut satisfactoria pro poena ipsi debita, quo supposito est duplex modus dicendi. Vnus est quod duo pertinent ad illum qui dat indulgentias, vnum est, potestas ordinis scilicet sacerdotalis, per quam est vel potest esse iudex in foro poenitentiae. Aliud est cura ecclesie vniuersalis ratione cuius pertinet ad ipsum dispensare thesaurum ecclesie. Ratio primi est, quia poenam impositam per iudicem & iudicialiter, nullus potest remittere vel relaxare nisi iudex qui eam imponit vel superior eius qui potest de ea iudicare, & iudicialiter cognoscere. Sed per indulgentiam remittitur seu relaxatur poena per sacerdotem iniuncta in foro poenitentiae, sicut patet ex forma expressè contenta in indulgentiis ubi dicitur, tantum de iniunctis poenitentis misericorditer relaxamus; ergo talem indulgentiam nullus potest facere, nisi ille qui potest de poena praedicta iudicare, & iudicialiter cognoscere. Sed talis non est aliquis nisi sacerdos, ergo oportet illum qui facit indulgentiam per quam poena iniuncta in foro poenitentiae relaxatur esse sacerdotem.

5 Ratio secundi est, quia thesaurus ecclesie quem Christus sponsum eius dimisit ei tanquam sponsae non est diuisus in ecclesia, ita ut in vna particulari ecclesia sit vna pars illius thesauri, & in alia, alia pars, sed est vnus & indiuisus in tota ecclesia. Et ideo ad illum vnum qui loco Christi sponsi ecclesie vniuersalis praesidet toti ecclesie pertinet dispensare praedictum thesaurum. Et secundum hanc opinionem solus Papa iam consecratus, vel saltem in sacerdotem ordinatus potest autoritate sua indulgentias facere, cum ipse solus habeat curam vniuersalis ecclesie. Episcopi autem quibus habeant ordinem parem, sed non curam (quia soli sunt assumpti in partem sollicitudinis) se non possunt facere indulgentias, nisi in quantum eis a Papa committitur. Ceteri vero maxime non sacerdotes non possunt indulgentias facere etiam ex commissione, qui collatio indulgentiarum requirit ordinem qui ex commissione non potest haberi. Quod ergo cardinales non sacerdotes vel electi in episcopos nondum ad sacerdotium promoti dicuntur ex commissione Papæ, & iure facere indulgentias, exponendum est quod faciunt (id est) denunciant factas per Papam, ut sint potius denunciatores quam datores.

6 Alius modus est tenens eandem conclusionem, scilicet quod soli Papæ competit facere indulgentias ex autoritate

& non ratione alicuius ordinis, sed ratione solius iurisdictionis. Unde Papa electus antequam sit sacerdos potest conferre indulgentias, & iste modus si poneret quod Papa ratione vniuersalis curae quae habet super totam ecclesiam potest facere indulgentias esse tolerabilior: sed quia dicitur quod ratione iurisdictionis hoc ei competit, non videtur rationale, quia dare indulgentias non est actus iuridicus, nec per modum iurisdictionis exercetur, ut prius dictum fuit: alioqui cum iurisdictione trahatur in inurium, nec aliquis potest uti iurisdictione in seipsum, sequeretur quod inuis potest habere indulgentias, & quod dans indulgentias non possit eas habere faciendū illud pro quo dantur indulgentias, quorum vtrumque est falsum. Veruntamen quacumque ratione competat Papæ facere indulgentias, non est dubium quin competat ei ratione curae vniuersalis ecclesie: vltus tamen habet quod Papa non consecratus, nec in sacerdotem promotus potest indulgentias facere. Aduertendum tamen est, quod licet sic sentiendum sit de indulgentiis, tamen vnaqueque persona singularis potest merita sua alteri applicare ad satisfaciendum pro eo. Et Eodem modo videtur quibusdam quod ille qui praesit alicui congregationi (ut Abbas in monasterio suo) potest bona suae congregationis alteri applicare: & forte idem est de episcopo in sua diocesi, & de Papa in tota ecclesia, quod non assero nisi pro cedat de voluntate personarum singularium: si tamē hoc sit possibile, talis applicatio non habet rationem indulgentiae proprie loquendo, quia nec in vna persona, nec in congregatione aliqua, nec in tota ecclesia est tanta copia meritorum excepto merito Christi, ut sufficiant ad satisfaciendum pro poenis debitis omnibus quibus applicari possunt, propter quod nunquam est certum quantum valent sicut de indulgentiis.

7 **A**D primum argumentum dicendum est quod episcopus est sponsus ecclesie sibi commissae, non autem vniuersalis ecclesie, sed solus Papa.

8 **A**D secundum dicendum quod Papæ conuenit dare indulgentias ratione curae vniuersalis quam solus habet super totam ecclesiam, & ratione ordinis scilicet sacerdotalis secundum opinionem primam, vel ratione solius curae vniuersalis, sicut dicitur secunda opinio, & vltus ecclesie hoc tenet: & quia nullus episcopus habet curam vniuersalis ecclesie praeterquam Papa, ideo nullus alius a Papa potest dare indulgentias autoritate sua, ideo &c.

Sententia huius distinctionis. X X I.
in generali & speciali.

Solet etiam quaeri utrum post hanc vitam, &c. Superius determinauit Magister de tempore poenitentiae: hic vero mouet quaedam obiectiones incidentes circa determinata, & soluit. Et diuiditur in duas. Primum mouet questionem circa poenitentiae tempus. Secundum circa confessionem quae ad poenitentiam requiritur. Secunda ibi, post haec considerandum est. Prima in duas, quia enim supra dixerat, quod tempus poenitentiae durat usque ad finem vitae, & omnia peccata dimittuntur per poenitentiam in hac vita: ideo primum quaerit utrum aliqua peccata post hanc vitam dimitti possint, & determinat veritatem per auctoritates sanctorum. Secundum remouet quorundam responsiones ad auctoritates inductas ibi, sed forte dicitur. Prima diuiditur in tres. Primum determinat veritatem quaestionis intentione, ostendens quod post hanc vitam aliqua peccata dimittuntur in purgatorio. Secundo ostendit quod quidam tardius liberantur & purgantur a peccatis. Tertio ex veritate determinata mouet quaedam dubitationem, & soluit. Secunda ibi, in illo autem igne purgatorii. Tertia ibi, hic obitici potest. Secunda pars principalis, in qua inquiritur de confessione diuiditur in duas. Primum inquiritur quaedam ex parte confitentis. Secundum ex parte confessoris, qui si confessionem audit. Secunda ibi, Caueat autem sacerdos.

2 **I**N speciali sic procedit: & primum quaerit, utrum post hanc vitam aliqua peccata dimittantur. Et respondet quod sic per autoritatem domini dicentis, aliqua peccata nec hic, nec in futuro dimitti: ex quo datur intelligi quod quaedam peccata dimittuntur in hac vita, & quaedam in futuro: & per autoritatem beati Augustini, dicentis eos qui adificiant ligno, festuca, stipula, id est, qui peccata venialia secum